

Stadions förskolor

Tjänsteutlåtande
Dnr: 2016-700-1.2.1.
Sid 1 (31)
2017-01-23

Handläggare
Anders Gustafsson
Telefon: 08-664 31 08

Till
Stadions förskolor

Verksamhetsberättelse VB 2016 för Stadions förskolor

Stadions förskolor

Starrängsringen 1
11550, Stockholm
08-664 31 08
08-508 10 000
anders.gustafsson@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Administrativa uppgifter	4
Organisations- och ledningsstruktur.....	4
Brukare/Kunder/Klienter.....	6
Chef- och ledarskap.....	6
Medarbetare.....	7
Värdegrund.....	8
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	8
1. Ett Stockholm som håller samman.....	8
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	8
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	15
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	16
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	16
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	17
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	17
2.5 Stockholms miljö är giftfri	18
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	19
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	20
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	20
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	20
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	21
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	21
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	22
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	24
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	25
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	27
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	28
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	30
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	31
Särskilda satsningar	31

Uppföljning av driftbudget.....	31
Investeringar.....	31
Medel för lokaländamål.....	31
Övrigt	31
Synpunkter och klagomål.....	31
Övrigt.....	31

Sammanfattande analys

Inledning

Stadions förskolor erbjuder i första hand vårdnadshavare inom stadsdelen pedagogisk verksamhet i enlighet med gällande styrdokument, Skollagen, Förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram, Miljöprogrammet m.fl. Vi har ett snitt för helåret på cirka 300 barn i verksamheten.

Våra medarbetare består till största del av förskollärare (högskoleutbildade) och barnskötare (gymnasieutbildade). Totalt har vi ca. 70 medarbetare. Vi rekryterar kontinuerligt ny personal då befintlig personal slutar eller gör uppehåll i sin anställning. Detta sker framförallt i samband med hel/halv-årsskiften.

Professionellt bemötande och förhållningssätt

Vi lägger stor vikt vid ett professionellt bemötande och förhållningssätt. Vid planeringsdagar och interna möten arbetar vi kontinuerligt med dessa områden och vid ett flertal tillfällen har vi med olika utgångspunkter lagt fokus vid samverkan med föräldrar/vårdnadshavare och förhållningssätt.

Sammanfattande analys

Vår bedömning är att vi som helhet har lyckats erbjuda en god och kvalitativ verksamhet till våra brukare. Vår prognos är att arbetet fortgår enligt plan.

Administrativa uppgifter

Stadions förskoleenhet
Förskolechef Anders Gustafsson
08-664 31 08
anders.gustafsson@stockholm.se
Starrängsringen 1, 115 50 stockholm
Antal anställda: Cirka 70

Organisations- och ledningsstruktur

1 förskolechef
1 biträdande förskolechef
1 specialpedagog
8 platssamordnare/kontaktpersoner
17 avdelningsansvariga

Vi har haft veckomöten där en representant för varje avdelning har deltagit. Tillsammans med en representant från ledningen har veckans innehåll och aktuella verksamhetsfrågor diskuterats. Även synpunkter från föräldrar har lyfts.

Stadiongruppen, som består av platssamordnare/kontaktpersoner, har möts ungefär varannan vecka och tillsammans med representant/er från ledningen diskuterat aktuella verksamhetsfrågor, organisation och pedagogisk ledning.

Två-tre gånger i månaden har vi haft nätverksträffar, Bibassgrupp eller andra gemensamma möten. Hittills i år med fokus på likabehandlingsarbetet, de lokala arbetsplanerna och

införandet av det nya inköpssystemet.

Vi har haft arbetsplatsträffar cirka en gång per månad för all personal.

Vi har haft samverkansgruppsmöten då de fackliga representanterna träffat ledningen.

Dessa möten har kontinuerligt utvärderats och varit viktiga för enhetens interna arbete. Hittills har mötena fortlöpt väl och innehållit givande diskussioner som utgjort underlag för ett antal mindre verksamhetsbeslut.

Vi har fortsatt att använda oss av medarbetares specialkompetenser, gemensamma lokaler och miljöer. När det gäller samarbete med andra förskoleenheter inom stadsdelen har vi inte kommit lika långt.

IKT-användningen har fortsatt att öka inom enheten. Vi har skrivit en IKT-plan och varje förskola har utrustats med projektor och lärplatta. Vi ser ett fortsatt behov av fortbildning och utökad utrustningsnivå.

Enhetens lokaler består av:

Montessoriförskolan Fontänen Starrängsringen 57 115 50 Stockholm

Lilla O Olaus Petrigatan 6 115 34 Stockholm

Liten blir Stor Starrängsringen 1 115 50 Stockholm

Läkarvillan Södra Fiskartorpsvägen 11 114 33 Stockholm

Oceanen Erik Dahlbergsgatan 59-63 115 57 Stockholm

Olaus Petri Olaus Petrigatan 11 115 34 Stockholm

Skatan Armfeltsgatan 6-12 115 34 Stockholm

Tingeling Starrängsringen 53 115 50 Stockholm

Av de 8 förskolorna har 6 stycken 2 grupper och 2 har 3-4 grupper. Fördelningen av verksamheten på många små enheter innebär en rad organisatoriska och ekonomiska faktorer som ständigt måste vägas in i planeringen.

Våra lokaler anpassas kontinuerligt utifrån verksamhetens förutsättningar. Fokus ligger även på tillgänglighet och användarefrekvens.

Vi har de fastställda forum för samverkan som våra styrdokument kräver, Arbetsplatsträffar och Samverkansgrupp, samt många tillfällen i våra övriga mötesforum då samverkan sker kontinuerligt.

Vi har utökat med fler barn i ett antal grupper/avdelningar. Vi har gjort ökningen efter analys kring hur detta kommer att påverka barngruppen, personalgruppen och lokalanvändningen och kommit fram till att det är möjligt utan att orsaka kvalitetsminskning för barnen och/eller ökad arbetsbelastning för personalen. Dock är vi medvetna om att det kräver stöd vid struktur och planeringsarbetet. Detta stöd erbjuds av ledningen initialt och sedan löpande vid behov. (se vidare under ekonomi).

Brukare/Kunder/Klienter

Professionellt bemötande och förhållningssätt

Vid planeringsdagar, möten med avdelningsansvariga samt vid APT arbetar vi kontinuerligt med dessa områden och vid ett flertal tillfällen har vi med olika utgångspunkter lagt fokus vid framför allt samverkan med föräldrar/vårdnadshavare och förhållningssätt.

Delaktighet

Vi har olika forum där föräldrar får ta del av verksamhetens innehåll utifrån sitt perspektiv. Där kan de också framföra synpunkter, tankar och klagomål.

Vi lägger stor vikt vid den första kontakten i samband med visningar och vid inskolningen då samarbetet med föräldrarna grundläggs. Vi arbetar för att barnen tillsammans med sina föräldrar ska få en bra introduktion i förskolan, så att de blir trygga i förskolans rutiner, barngruppen, personalen och lokalerna. Vi jobbar utifrån en inskolning där förälder/vårdnadshavare är delaktiga under processen, vi erbjuder även föräldrarna att vara med en dag/halvdag i verksamheten. Efter inskolningen erbjuds vårdnadshavare samtal/kontakt där vi går igenom inskolningens/verksamhetens olika delar med fokus på barnets socialisering, trygghet och möjligheter till utveckling och lärande.

Vi har en daglig och öppen dialog med föräldrarna då pedagogerna arbetar med att bygga upp ett förtroendefullt samarbete med föräldrarna. Pedagogerna delger barnets föräldrar vad barnet får vara med om i verksamheten relaterat till läroplanen. I våra återkommande informationsbrev, som utgår från ett gemensamt underlag, berättar vi om verksamhetens innehåll kopplat till styrdokument och vår analys av förskoleundersökningen. Brukarna erbjuds såväl digitala som traditionella vägar för kommunikation. Under året har andelen skriftlig information från ledningen direkt till föräldrarna ökat.

Sammanfattande analys

Ur verksamhetsplanen för 2016, har vi lyft två områden som vi har haft extra fokus på under året. Dessa områden är: **Alla barn inkluderas och deltar i verksamheten utifrån sina förutsättningar och behov** och **Barnperspektivet uppmärksammas alltid och är en viktig del i enhetens styrning**

Från självvärderingen har vi även i år lyft fram dokumentation som ett område för vidareutveckling, detta område fortsätter att vara en del av vår kompetenssatsning för enheten.

I resultaten vi redovisar finns viss variation mellan avdelningarna och utifrån dessa har riktade åtgärder skett.

Chef- och ledarskap

Stadions förskoleenhets signum/vision är värme, professionalitet och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens närhet gällande samarbete och utveckling.

Dessa i kombination utgör målbilden i vår vision samt pekar ut riktningen för vårt operativa arbete.

Detta implementeras på planerings-/studie-/utvärderingsdagar, vid enhetens mötesforum samt

i vardagliga möten. Vi arbetar för att skapa delaktighet och ökad möjlighet för dialog vid enhetens befintliga mötesforum.

Med hjälp av våra kompetenssatsningar samt med våra uppföljningsverktyg försäkrar jag mig om att medarbetarna är införstådda med verksamhetens mål/åtaganden. Med dessa forum som bas samt i medarbetarsamtalen kartlägger jag och utarbetar möjligheter för lärande i organisationen.

Jag arbetar vidare på min ledarskapsdeklaration (se VP 2016/2017) och förankrar den på samma sätt som enhetens signum/ledarskapsidé.

Medarbetare

Ledningen arbetar för att skapa förutsättningar och engagemang hos medarbetarna samt utveckling av verksamheten i våra mötesforum. Från personliga möten med enskilda medarbetare till möten med arbetslag och större grupper arbetar vi utifrån vårt signum samtidigt som vi lyfter och främjar de kvalitativa prestationerna. Våra mötesforum, såväl individuella som grupp, utvecklas ständigt gentemot mål och riktlinjer. Vi följer upp och återkopplar kontinuerligt till medarbetarna, från det lilla till det stora, framförallt i medarbetarsamtalen samt på nätverken/Stadiongruppen. Det bidrar till medarbetarskap som motor i utvecklingsarbetet. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg och de analyser som görs utifrån dessa kan vi göra en tillförlitlig kompetensplanering.

Enhetens uppföljningsverktyg är framförallt:

- samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar
- observationer och dokumentationer
- Förskoleundersökningen
- förskoleindikatorn för självvärdering, WKI
- diverse statistiska mätningar via stadens och stadsdelens uppföljningssystem t ex, ekonomi, frånvaro och andelen ekologiska livsmedel
- tillbud- och skadeanmälningar i RISK
- samtal och samarbete med externa kontakter, såsom habilitering och Autismcenter
- samtal och samarbete med samordnare på stadsdelen
- Likabehandlingsplanen
- muntlig och skriftlig kommunikation
- medarbetarenkäten
- utvärderingar i arbetslagen
- utvecklings- och medarbetarsamtal samt enskilda samtal
- övriga kartläggningar

Vi är nyfikna på och öppna inför användandet av andra uppföljningsverktyg och är då noga med att de ska grundas på beprövad erfarenhet och/eller vetenskaplig grund.

I resultaten från de senaste medarbetarundersökningarna har vi lyft och kommer att fortsätta arbeta med stadens mål och budskap samt tydlighet, förväntningar och ramar/återkoppling som områden där utvecklingsbehov finns.

När det gäller öppenhet och respekt samt dialog och delaktighet syftar analysen till att dessa områden kan utvecklas, förvaltas och förädlas. När det gäller att synliggöra trender kan vi se

att kommunikation och information ständigt är områden där kontinuitet och tydlighet behöver vidareutvecklas.

Under de första tertialerna har vi kunnat utläsa tecken på ökad delaktighet hos medarbetarna dock brottas vi med de små arbetslagen och nivån av självbestämmande/samarbete. Vi har haft egna kompetensutvecklingsinsatser inom normkritik och likabehandlingsarbete.

Värdegrund

Med hjälp av ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete har vi arbetat för att bidra med vår del för att Stockholms stads vision 2040 om **Ett Stockholm som håller samman, Ett klimatsmart Stockholm, Ett ekonomiskt hållbart Stockholm** och **Ett demokratiskt hållbart Stockholm** ska bli verklighet.

Arbetet med vår värdegrund och vårt signum borgar för att vägen är lustfylld, rik och effektiv: *Barn, föräldrar och personal känner sig trygga och respekterade i förskolan. Vi har ett klimat som präglas av värme, professionalismitet och framtidstro.*

Förskolans värdegrund och vision/signum togs fram genom analys kring den befintliga verksamheten och med hjälp av de styrdokument förskolan har att förhålla sig till.

Värdegrunden och vision/signum görs kända samt implementeras genom förskolornas lokala arbetsplaner, informationsbrev, webbaserade dokument, arbetsplatsträffar, veckomöten, utskott och dylikt samt på föräldramöten och föräldrasamråd.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %			100 %	100 %	tas fram av nämnden	2016
Analys							
Vi har genomfört kontinuerliga skyddsronder samt fortlöpande arbetat med lokala genomlysningar							
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	34 %	0 %	34 %	29 %		40 %	VB 2016
Analys							
Vi har jobbat intensivt med rekryteringsarbetet under året och till vis del lyckats höja andelen förskollärare.							
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normk	0 %	0 %	0 %		1 %	Öka	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ ritik							
Analys	Vi har ännu ej någon förskollärare med särskild kompetens inom nämnda indikator.						
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	25 %			25 %	0 %	0 %	2016
Analys	Enligt våra egna beräkningar har vi 2 förskolor med färre än 25% förskollärare. Detta har delvis justerats under 2016 på grund av föräldraledigas återgång i arbete samt ett intensivt rekryteringsarbete.						
  Andel nöjda föräldrar	93 %			86 %	85 %	85 %	2016
♀							
  Antal barn per grupp	16,1 barn/avd.			15,4 barn/avd.	16	16	VB 2016
Analys	Vi hamnade något över vårt prognostiserade mål samt vårt årsmål.						
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,02 st			4,79 st	5	4,9	VB 2016
Analys	Vi hamnade något under vårt årsmål.						
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7			3,77	3,7	3,8	2016

Nämndmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

— Ingen

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling, matematik och naturvetenskap är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, liksom att de pedagogiska miljöerna, såväl ute som inne, utvecklas. Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Förskolegårdarna ska stimulera till lek och lärande.

Förväntat resultat

Att alla barn utvecklas utifrån sina förmågor och kunskaper mäts i förskoleundersökningen med index för området utveckling och lärande samt i stadens kvalitetsindikator genom personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling".

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får:

- upptäcka och utforska matematiken i vardagen
- möta en variation av material som lockar till matematiska aktiviteter

Enhetsens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens matematiska handlingar och förståelse för matematiska begrepp

Analys

Förskoleundersökningens **Indexresultat för området Utveckling och lärande** är i år **87%** (77% 2015) och **85%** (75% 2015) svarar att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande.**

Personalens självvärdering i **WKI** är i genomsnitt **3,4** (3,7 2015) med en variation 2-5. Genomsnittet har minskat och variationen ökat.

Resultaten från förskoleundersökningen och WKI är, mer eller mindre, motstridiga inom alla områden. Vår bedömning är att det beror på att flera arbetslag ansett sig brista i arbetet med barnkonventionen men samtidigt arbetat på ett sätt som bidragit till barns och föräldrars upplevelse av en utmanande och trygg verksamhet. Arbetet med att diskutera och skapa förståelse för vad arbetet med barnkonventionen innebär har påbörjats. Inom det aktuella området bedömer vi också att insikten om att matematik är mycket mer än att räkna har ökat. Den ökade kunskapen har gjort pedagoger mer självkritiska i sin bedömning av det egna arbetet.

Ett aktivt arbete har pågått då pedagogerna stimulerat och utmanat barnens matematiska utveckling. Detta har tagit sig konkreta uttryck i vardagsrutiner som påklädning, mat, vila men också genom att de fångat barnens intressen i rörelseaktiviteter, skapande och projekt. Under året har vi sett att avdelningarna i större utsträckning än tidigare använt sig av naturen och naturmaterial i de matematiska aktiviteterna, främst mäta, jämföra, sortera och konstruera. Vi har också sett fler kopplingar än tidigare till matematik i informationsbrev till föräldrar och i dokumentation på förskolorna.

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får:

- upptäcka, utforska och utveckla sitt eget och andras språk
- möta en variation av material i form av böcker, texter, bilder och symboler
- utforska skriftspråket

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barns språkliga handlingar och kommunikativa förmåga

Analys

Förskoleundersökningens Indexresultat för området Utveckling och lärande är i år 87% (77% 2015) och 91% (81% 2015) svarar att Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk.

Personalens självvärdering i WKI är i genomsnitt 3,7 (4,0 2015) med en variation 2-5. Genomsnittet har minskat, variationen är densamma.

Resultaten från förskoleundersökningen och WKI är, mer eller mindre, motstridiga inom alla områden. Vår bedömning är att det beror på att flera arbetslag ansett sig brista i arbetet med barnkonventionen men samtidigt arbetat på ett sätt som bidragit till barns och föräldrars upplevelse av en utmanande och trygg verksamhet. Arbetet med att diskutera och skapa förståelse för vad arbetet med barnkonventionen innebär har påbörjats.

Ett aktivt arbete har pågått då pedagogerna stimulerat och utmanat barnens språkliga och kommunikativa utveckling. Detta har tagit sig konkreta uttryck i vardagen när pedagoger fungerat som språkliga förebilder och fångat barnens intressen i lek och samtal. Barnen har uppmuntrats att kommunicera på olika språk, t.ex. tal- och kroppsspråk, bild, dans samt bygg- och konstruktion. Barnen har också fått möjlighet att möta litteratur i olika former och utforska skriftspråket. Flera avdelningar använder sig av TAKK som förstärkning, med såväl med enskilda barn som hela grupper.

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får upptäcka och utforska:

- djur och växter
- naturvetenskapliga fenomen
- samband i naturen
- vardagsteknik och tekniska lösningar

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och intresse för naturvetenskap och teknik.

Analys

Förskoleundersökningens **Indexresultat för området Utveckling och lärande** är i år **87%** (77% 2015) och **91%** (78% 2015) svarar att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla förståelse för naturvetenskapliga fenomen.**

Personalens självvärdering i **WKI** är i genomsnitt **3,6** (3,8 2015) med en variation 3-5. Genomsnittet har minskat och variationen densamma.

Resultaten från förskoleundersökningen och WKI är, mer eller mindre, motstridiga inom alla områden. Vår bedömning är att det beror på att flera arbetslag ansett sig brista i arbetet med barnkonventionen men samtidigt arbetat på ett sätt som bidragit till barns och föräldrars upplevelse av en utmanande och trygg verksamhet. Arbetet med att diskutera och skapa förståelse för vad arbetet med barnkonventionen innebär har påbörjats. Vår bedömning är att pedagogernas ökade intresse och kunskap inom målområdet uppfattats av såväl barn som föräldrar.

Ett aktivt arbete har pågått då pedagogerna stimulerat och utmanat barnens intresse för naturvetenskap och teknik. Detta har tagit sig konkreta uttryck i vardagen i aktiviteter såsom konstruktion, vatten- och sandlek.

Goda exempel på arbete med natur och teknik har presenterats i våra mötesforum såsom ”fåglar”, ”dinosaurier”, ”fåglar” och ”djur på vår gård”. Under året har vi sett att avdelningarna i större utsträckning än tidigare använt sig av naturen och naturmaterial i sitt arbete. Även användningen av digital teknik har ökat. Några avdelningar har, tillsammans med barnen, börjat använda Instagram för att informera/involvera föräldrarna i arbetet.

Enhetsmål:

Barnens hälsa och välbefinnande främjas

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn får:

- utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning
- äta näringsriktig kost
- hitta balansen mellan vila och aktivitet samt arbetsro

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse kring vikten av hälsa och välbefinnande.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. I årets förskoleundersökning svarar **84%** (71% 2015) av föräldrarna att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysisk aktivitet**, **72%** (75% 2015) att **Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat**.

Antalet tillagningskök har sedan förskoleundersökningen genomfördes ökat från 4 av 8 till 7 av 8. Vår bedömning är detta kommer att leda till ökad nöjdhet kring maten. Våra kockar har deltagit i stadsdelens utbildningsinsats kring kemikaliesmarta kök och i interna nätverk. Det har kommit barnen till godo i form av ökad andel ekologisk och vegetarisk mat.

Flera grupper har utvecklat sitt arbete främst med att varva mellan vila och aktivitet, ofta går detta arbete hand i hand med en tydligare struktur och en ökad del av eget ansvarstagande hos barnen.

Enhetsmål:

De pedagogiska miljöerna erbjuder barnen rika tillfällen till utforskande utifrån egna val, samspel och lek

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får möta en miljö:

- som är genomtänkt, tillgänglig, varierad där det är tydligt vad som erbjuds
- som är föränderlig utifrån barnens behov, intressen och förutsättningar samt uppmuntrar till delaktighet
- som erbjuder likvärdiga förutsättningar för utveckling och lärande

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens utveckling och lärande samt deras förmåga att göra egna val, samspela och leka.

Analys

Förskoleundersökningens **Indexresultat för området Utveckling och lärande** är i år **87%** (77% 2015) och **91%** (85% 2015) svarar att **Jag upplever att den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling och lärande.**

Personalens självvärdering i **WKI** är i genomsnitt **3,6** (3,9 2015) med en variation 2-5. Genomsnittet har minskat och variationen är densamma.

Resultaten från förskoleundersökningen och WKI är, mer eller mindre, motstridiga inom alla områden. Vår bedömning är att det beror på att flera arbetslag ansett sig brista i arbetet med barnkonventionen men samtidigt arbetat på ett sätt som bidragit till barns och föräldrars upplevelse av en utmanande och trygg verksamhet. Arbetet med att diskutera och skapa förståelse för vad arbetet med barnkonventionen innebär har påbörjats.

Ett aktivt arbete har pågått utifrån barnens intressen, förutsättningar och behov, läroplanens alla målområden och arbetet mot en kemikaliesmart förskola. Inköp av material har samordnats i större utsträckning under året, det har bidragit till ökad likvärdighet i den pedagogiska miljön mellan förskolorna. Även goda exempel som visats i våra mötesforum har ökat intresset och samsynen. Under året har vi sett att fler avdelningar involverat barnen i omsorgen om miljön genom gemensamma ”städ- och materialvårdsdagar”.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Varje avdelning beskriver syftet med miljöns utformning i minst ett rum	2016-01-01	2017-02-28	
<p>Analys</p> <p>Arbetet påbörjades i och med avdelningarnas arbete med de lokala arbetsplanerna och likabehandlingsarbetet det har sedan fortgått, ledningen har valt att förlänga slutdatumet för att i större utsträckning kunna lyfta in det kemikaliesmarta perspektivet.</p>				

Nämndmål:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

— Ingen

Beskrivning

Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bidra till att utveckla det framtida samhället. Barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Alla barns lika möjligheter i förskolan mäts i förskoleundersökningen med indikatorn andel nöjda föräldrar samt med index för området normer, värden samt barns inflytande. Antal barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd minskar.

Enhetsmål:

Alla barn inkluderas och deltar i verksamheten utifrån sina förutsättningar och behov

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn:

- gör framsteg och övervinner svårigheter
- deltar i olika former av samarbete och beslutsfattande

Varje barn erfar känslan av att vara betydelsefull, kompetent och omtyckt.

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra uppföljningsverktyg kan se kvalitativa förändringar i barnens handlingar, utveckling och lärande.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter.

Med hjälp av vår specialpedagog har vi förstärkt och förtydligat rutinerna kring arbetet med handlingsplaner och föräldrarnas samverkan kring dessa. Barnen har genom sina handlingar visat att de utifrån det förväntade resultatet gjort flera framsteg utifrån sina individuella förutsättningar.

I årets förskoleundersökning svarar **95%** (95% 2015) av föräldrarna att **Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt** och **94%** (90% 2015) att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sina sociala förmågor**.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

— Ingen

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

— Ingen

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande. Samverkan med lokala aktörer.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Enhetsmål:

Alla barn erbjuds rika tillfällen till kulturella aktiviteter och till eget skapande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn får:

- ta del av stadens professionella kulturutbud minst en gång/termin
- regelbundet delta i aktiviteter såsom spel och lekar tillsammans med vuxna på förskolan
- använda sin kreativa och skapande förmåga i många uttrycksformer

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse för kulturella uttryck och eget skapande.

Analys

Förskoleundersökningens Indexresultat för området Utveckling och lärande är i år 87% (77% 2015) och **75%** (57% 2015) svarar att **Jag upplever att förskolan ger mitt barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan** och **92%** (83% 2015) **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former.**

Personalens självvärdering i WKI inom området Skapande verksamhet och olika uttrycksformer är i genomsnitt 3,5 (3,5 2015) med en variation 2-5. Genomsnittet är detsamma men variationen har ökat.

Resultaten från förskoleundersökningen och WKI är, mer eller mindre, motstridiga inom alla områden. Vår bedömning är att det beror på att flera arbetslag ansett sig brista i arbetet med barnkonventionen men samtidigt arbetat på ett sätt som bidragit till barns och föräldrars upplevelse av en utmanande och trygg verksamhet. Arbetet med att diskutera och skapa

förståelse för vad arbetet med barnkonventionen innebär har påbörjats. Inom målområdet har pedagoger uttryckt att de vill ha mer kunskap och utveckla sitt arbete bl.a. med hjälp av IKT. Goda exempel och kunskap finns inom enheten och vi kommer att använda oss av dem.

Ett aktivt arbete har pågått. Barnen har tagit del av stadens professionella kulturutbud, bland annat i form av inköpta teaterföreställningar där förskolorna samverkat. Alla barn födda 2010 har deltagit i danslek som letts av vår danspedagog. Vi har också sett att kreativa och skapande aktiviteter samt lekar och spel som pedagogerna leder för att uppfylla läroplansuppdraget.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

— Ingen

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom energibesparingsåtgärder i sina egna verksamheter. Verksamheterna följer stadens miljöprogram.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31	
Analys Vi har inte funnit några avvikelser att rapportera utifrån vår tolkning av miljöplanen.				

Enhetsmål:

Förskolan arbetar för ett miljömedvetet förhållningssätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Arbetslagen fångar upp barnens tankar och nyfikenhet och kopplar det till miljöfrågor och livsstil

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse för miljöfrågor.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Flera förskolor miljösorterar en del avfall, använder sig av återvinningsmaterial samt lär barnen att vara "rädda" om sin miljö och det material som finns, såväl ute som inne. Ett exempel på det är att pedagoger och barn systematiskt arbetar med omsorg om den egna miljön och materialet. Genom att en förmiddag i veckan ägna sig åt städning, lagning av material och sopsortering. Detta ger barnen möjlighet att skapa förståelse för en hållbar livsmiljö och ett miljömedvetet förhållningssätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

— Ingen

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

— Ingen

Beskrivning

Transporter och framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är väsentligt för en minskad miljöpåverkan och avgörande för nya bostadsområdets funktion. Verksamheterna följer nämndens policy för resor i tjänsten. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

Förväntat resultat

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Nämnden bidrar till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Enhetsmål:

Transporter inom enhetens verksamhet är miljömässigt hållbara

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personal och barn promenerar eller åker kollektivt vid utflykter. Antalet leveranser minskar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

— Ingen

Nämndmål:

Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna återbrukar och hushåller med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

Förväntat resultat

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom möjligheter till stadsodling. Minskat matsvinn.

Enhetsmål:

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom minskat matsvinn.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förskolan är miljösmart

Enhetens mål är nått när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser att mängden matavfall minskar och mängden återvunnet material ökar.

Analys

Vår bedömning i samarbete med kockarna och pedagogerna är att måluppfyllelsen är positiv jämfört med föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %				100 %	50 %	2016
● Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	48,14				37 %	35 %	2016

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giffria

— Ingen

Beskrivning

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas. Arbete med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Enhetsmål:

Förskolan vidtar åtgärder som värnar om en hållbar livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Enheten tillämpar ett hållbarhetsperspektiv i flera delar av sitt arbete
- Vi når nivå 1 i Stockholms stads kemikalieplan
- Andelen ekologiska och KRAV-märkta livsmedel ökar

Analys

Arbete pågår och det vi hittills kan utläsa får oss att tro på en fortsatt utveckling mot redan fastlagd prognos.

Sedan i våras finns en miljögrupp med en representant på varje förskola. På höstens planeringsdagar gjorde samtliga närvarande medarbetare den webbaserade utbildningen. Rensning och reflektion pågår.

Vi har ej lyckats med vårt årsmål men vår prognos är att vi kommer att nå nivå 1 för samtliga av enhetens förskolor under nästa år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

— Ingen

Nämndmål:

Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder

— Ingen

Beskrivning

I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö

Enhetsmål:

Lokalernas utformning sker till stor del utifrån sundhetsperspektiv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

En god inomhusmiljö med avseende på:

- ljud
- luft
- ljus

Analys

Arbete har pågått och vår bedömning är att vi som helhet har lyckats väl och har en positiv måluppfyllelse.

Goda exempel:

- Vi organiserar oss så att vi delar upp barnen i mindre grupper under stora delar av dagen
- Ljudnivån är låg, dvs varken barn eller vuxna pratar över huvudet på någon och vi arbetar för att skrik endast används vid situationer av nöd.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1				1 st	10 000 st	2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Ingen

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för våra invånare

— Ingen

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter, bra resultat för nämnden och goda effekter för våra invånare.

Enhetsmål:

I Stadions förskoleenhet ska ett kostnadseffektivt budgetarbete bedrivas och vid befarat underskott ska åtgärder vidtas.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Budget i balans.

Analys

Förskoleenheten gör en budgetprognos för hela året. Antal anställda och inköp anpassas efter enhetens budget. Budgeten har åskådliggjorts och medarbetarna har fått fortlöpande information. Budgetdiskussioner har förts för att öka kostnadsmedvetenheten. Delaktighet och förslag kring ekonomi och budget har uppmuntrats. Dialog har skett med ekonomiavdelningen. Utifrån att ekonomi- och personalrapporter följts upp samt upptäckta avvikelser synliggjorts har sedan åtgärder vidtagits.

Samtliga arbetssätt tillämpas och hittills kan enheten uppvisa en budget i balans.

Till följd av att tilldelningen av ekonomiska medel ej till fullo har kompenserat för t ex löneökningar har enheten utökat antal barn i en del grupper. Vi har också gjort en del större investeringar i tillagningsköken. Enheten beräknas göra ett underskott för året på cirka 500 000kr.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

— Ingen

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov

— Ingen

Beskrivning

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv genomsyrar verksamheten. Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet.

Förväntat resultat

Statistiskt underlag och forskning visar att resurser fördelas lika.

Enhetsmål:

Antirasistiskt, jämställt och genusmedvetet perspektiv genomsyrar verksamheten och rekryteringen är demokratiskt grundad

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Respekt, jämställdhet och mångfald är en naturlig del i verksamheten
- Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet

Analys

Arbete har pågått och det vi kunnat utläsa visar på ett positivt resultat utifrån tidigare prognoser.

Samtliga medarbetare har under året aktivt deltagit i likabehandlingsarbetet, i och med arbetet med arbetsplanerna ser vi tecken på att det genomsyrar verksamheten. I ledningsgruppen förs diskussioner kring rekryteringsarbetet och att de demokratiska principerna ej förglöms.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Sjukfrånvaro ♀	5,3 %	2,5 %	5,3 %	7,3 %	7 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Vi arbetar ständigt med att följa upp så väl lång som korttidsfrånvaro.							
● Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	2,4 %	1,5 %	2,4 %	2,17 %	2,7 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Enligt oktobers siffror hade vi 2,37% för sjukfrånvaron dag 2-14.							

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

— Ingen

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbeta sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad, delaktig och inte utsätts för diskriminering. Sjukfrånvaron minskar och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Det har ej gjorts någon medarbetarenkät under 2016.				

Enhetsmål:

Stadions förskolor är en attraktiv arbetsplats med goda förutsättningar för kompetensutveckling.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Organisation, uppdrag och mål för verksamheten är tydliga
- Krav, förväntningar och uppsatta mål är tydliga och kända. Resultaten följs upp och återkopplas
- Personalen får kontinuerligt den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter
- Det finns förutsättningar för delaktighet, inflytande och öppenhet

Analys

Arbete har pågått och det vi kunnat utläsa visar på ett positivt resultat utifrån tidigare

prognoser. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med medarbetarna samt en del observationer och dokumentationer, har vi kunnat se en positiv utveckling inom nämnda åtagande. En viktig del är de medarbetarsamtal som genomförts och de olika mötesformerna. Under första tertialen har framförallt vårt arbete med de interna mötesforumen samt arbetet med likabehandlings- och arbetsplanerna visat på positiva effekter i vårt interna lärande. Under resten av året har dessa ytterligare befästs genom att pedagogerna delgivit varandra goda exempel på arbetet kring några av våra enhetsmål och enhetens signum.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

— Ingen

Beskrivning

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla, och verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Enhetsmål:

Ett aktivt jämställdhets- och likabehandlingsarbete pågår

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Pojkar och flickor ges samma möjligheter att lära och utvecklas
- Barnen utvecklar förmåga att leva sig in andra människors situation och vilja att hjälpa varandra
- Barnen utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde
- Alla som arbetar i förskolan är förtrodda med förskolans demokratiska uppdrag

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens val och samspel samt pedagogernas kunskaper om det demokratiska uppdraget.

Analys

Arbete har pågått och det vi kunnat utläsa visar på ett positivt resultat utifrån tidigare

prognoser.

I januari deltog alla medarbetare i en föreläsning om Likabehandling och normkritik. Efter det har samtliga avdelningar arbetat med sina likabehandlingsplaner och stor vikt har lagts vid implementerings- och uppföljningsarbetet under hela året.

I årets förskoleundersökning svarade **94%** (90% 2015) av föräldrarna att **Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning** och **94%** (90% 2015) att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sina sociala förmågor**.

Goda exempel:

- Pedagogerna samtalar, bekräftar och vägleder barnen i samspel med varandra
- Vi använder oss av ”forumteater” för att gestalta en situation som uppstått och som behöver belysas och redas ut. Barnen ges då möjlighet att se situationen ”utifrån” och kan tillsammans med pedagoger diskutera fram fungerande lösningar och utveckla en förståelse för olika perspektiv
- Vi analyserar då och då vår miljö utifrån en normkritisk ”checklista”. Finns flera kulturer representerade? Finns olika hudfärger representerade? Hur ser vår litteratur ut ur ett genusperspektiv?

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

— Ingen

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

— Ingen

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Enhetsmål:

Barnperspektivet uppmärksammas och är en viktig del i enhetens styrning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnen utvecklar förmågan att ta ansvar och ges möjlighet till inflytande i vardagen
- Barnens åsikter och uppfattningar respekteras och värdesätts

Analys

Arbete har pågått och det vi kunnat utläsa visar på ett positivt resultat utifrån tidigare prognoser.

I årets förskoleundersökning svarade **94%** (90% 2015) av föräldrarna att **Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att ta eget initiativ och ansvar** och **95%** (95% 2015) att **Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt.**

Goda exempel:

- I början av terminen observerar vi barnens lek och mötesplatser. Med det som utgångspunkt planerar vi terminens projekt och andra aktiviteter både inomhus och utomhus. Vi för en fortlöpande dialog med barnen om vad de intresserar sig för och vad de har för funderingar
- Vi pedagoger tar ansvar för att förverkliga och ibland även omvandla barnens idéer till realistiska och genomförbara handlingar
- Ramar, regler och rutiner sätts, i flera fall tillsammans med de äldre barnen, för att stödja arbetet med självbestämmande, samarbete och ansvarstagande.

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

— Ingen

Beskrivning

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande. En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Olika typer av föräldrastödsprogram liksom familjebehandling ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Enhetsmål:

Stadens förskoleenhet samverkar med skola och socialtjänst

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Övergången till förskoleklass fungerar väl för alla barn
- Vi samverkar med skolan
- Vi samverkar med socialtjänsten

Kriterier/enhetsmålet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i kommunikation och dialog mellan berörda parter.

Analys

Arbete har pågått och det vi kunnat utläsa visar på ett positivt resultat utifrån tidigare prognoser..

Goda exempel:

- Vi passerar ofta vår kontaktskola och går ibland in och leker på skolgården, pratar med skolans personal och hejar på gamla kompisar, för att förbereda skolövergången
 - Vi samtalat med barnen kring vad övergången kan innebära och är lyhörda inför barnens frågor, funderingar och reflektioner.
 - Vi deltar i enhetens aktiviteter för blivande skolbarn såsom Vasaloppet och danslek.
 - Vi har samarbete med vår kontaktskola där vi under vårterminen blir inbjudna till skolbesök tillsammans med barnen samt har representanter som deltagit i samverkansuppföljningen i juni.
 - Vid behov tar vi kontakt med socialtjänsten, utifrån den krishanteringsplan vi har.
- Information angående detta finns att läsa i förskolans krispärm som står på kontoret.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna och utomhusmiljön är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och medborgarförslag tas väl omhand.

Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna och i utomhusmiljön är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
	Medarbetarna ska kompetensutvecklas i att skriva enkelt och lättläst	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Ledningen läser avdelningarnas likabehandlings- och lokala arbetsplaner samt ett stort antal av de informationsbrev som går ut från grupperna/avdelningarna till föräldrar samt återkopplar och ger vid behov stöd för enklare och tydligare skrivningar.				

Enhetsmål:

Verksamheten kännetecknas av tillgänglighet och ett gott bemötande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Brukare och besökare har möjlighet att vistas i våra lokaler och på våra gårdar
- Föräldrarna känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten
- Alla som kommer i kontakt med vår verksamhet upplever att de får ett bra bemötande

Analys

Arbete pågår och det vi hittills kan utläsa får oss att tro på en fortsatt utveckling mot redan fastlagd prognos.

I årets förskoleundersökning svarar **90%** (82% 2015) att **Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten.**

Goda exempel:

- Vi är måna om att möta upp besökare, barn och föräldrar på morgonen med ett trevligt bemötande, genom att hälsa varje person välkommen
- Vi är behjälpliga när det kommer leveranser av något slag
- Vi organiserar vårt arbetslag inomhus och utomhus så att vi på bästa sätt kan bemöta föräldrar vid lämning och hämtning
- I samband med att barnen börjar på förskolan, informerar vi vårdnadshavare/föräldrarna om att de är välkomna att ställa frågor, muntligt, Via telefon eller mail. Även på utvecklingssamtalen uppmuntrar vi vårdnadshavare/föräldrarna att ställa frågor och ha synpunkter på verksamheten. Vid eventuella frågor eller synpunkter är vi noga med att ge återkoppling av tidigare samtal.
- Vi tar skyndsamt hand om och agerar i enlighet med vår likabehandlingsplan vid klagomål och synpunkter gällande personalens bemötande.

Vår bedömning är att vi som helhet har lyckats väl och har en positiv måluppfyllelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten 	87 %				77 %	82%	2016
Analys 87% (76%, 2015) av vårdnadshavarna ansåg att de hade detta.							

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

— Ingen

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Föräldrars/ vårdnadshavarnas kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning.

Förväntat resultat

Resultatet för föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande mäts i förskoleundersökningen med frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten".

Enhetsmål:

Enheten har goda former för samverkan med föräldrar/vårdnadshavare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Föräldrar/vårdnadshavare:

- får möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten
- får veta vad förskolan gör för att stödja barnets utveckling
- får ta del av sitt barns utveckling och lärande genom uppföljning och dokumentation

Enhetsmålet nås när vi genom våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i samverkan mellan förskola och hem.

Analys

Arbete pågår och det vi hittills kan utläsa får oss att tro på en fortsatt utveckling mot redan fastlagd prognos.

I årets förskoleundersökning svarar **87%** (76% 2015) av föräldrarna att **Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten** och **88%** (83% 2015) att **Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt**. **76%** (61% 2015) svarar att **Mitt barns utveckling synliggörs och dokumenteras**.

Goda exempel:

- Vi har utvecklingssamtal där vi berättar om barnens utveckling, framsteg och vad de är med om på dagarna. Föräldrar/vårdnadshavare ges också tillfälle att ställa frågor, komma med undringar, önskemål och synpunkter
- Vi har ett Instagram-konto där vi lägger ut en bild/dag och visar något vi gjort under dagen
- På avdelningen finns det projektpärmar där vi visar i text och bild hur terminens arbete fortskrider. De projekt/teman vi arbetat kring finns även dokumenterat i bild på våra väggar och anslagstavlor.
- Arbetet med informationsbrev till vårdnadshavarna med styrt innehåll utifrån styrdokumentet fortsätter och vår analys är att de har bidragit till att vårdnadshavarna känner

sig än mer informerade om sina barns verksamhet.

Vår bedömning är att vi som helhet har lyckats väl och har en positiv måluppfyllelse.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Introduktionsmaterial kring inskolningsprocessen med syfte att öka likvärdigheten inom enheten	2015-02-13	2017-01-31	
Analys Justeringar av dokument och förankringsprocessen pågår vi har dock flyttat fram slutdatumet då arbetet tar längre tid än beräknat.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	78 %				70 %	Tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Vi överträffade vårt årsmål med 8%.							

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

— Ingen

Beskrivning

Upphandlingar sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i enlighet med stadens upphandlingspolicy och riktlinjer.

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Enhetsmål:

Effektiva inköp är vägledande inom organisationen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- E-handel används där det är möjligt
- Hög samordning av inköp

- Andelen inköp som är långsiktiga och miljösmarta ökar

Enhetsmålet är uppfyllt när vi genom våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa och kvantitativa förändringar

Analys

Under 2016 kan vi i redovisningar se att andelen inköp via E-handel ständigt ökar och prognosen ser god ut för att detta kommer att fortsätta, likaså arbetet med de övriga förväntade resultaten. Vi har kommit en god bit på väg mot en ökad effektivitet.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

Enhetens nettobudget uppgick för året till 36 843 tkr.

Resultatet för året var ett underskott om xxx tkr, en avvikelse om xxx %. (xxx/36843)

Från tidigare år har enheten en resultatfond om 1 051 tkr.

Med hänsyn tagen till årets resultat har enheten xxx tkr i fond till ingången av 2017.

Investeringar

Större investeringar har gjorts på två förskolegårdar samt i två av tillagningsköken. Vi har ökat vår andel egenlagad mat från 50% i början av året till 87,5% i slutet av året.

Medel för lokaländamål

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål har varit sådana som medarbetarna omgående åtgärdat eller sådana som man diskuterat för att hitta lösningar för båda parter. Vid ett tillfälle har ledningen tagit över/stöttat personalen. Totalt sett handlar det om 1 klagomål (utemiljö) under första tertialen och 3 (organisation, lokaler och bemötande) under andra tertialen av karaktären som ej har kunnat lösas samma dag utan vid ett senare tillfälle. Synpunkten på utemiljön har fortsatt lyfts under senare delen av året och är på god väg att lösas.

Övrigt